

Öğrenmenin Aktarımı Kavramı ve Türe Yönelik Yazma Transferi için Bir Çerçeve Çalışması*

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Osman ÖZDEMİR¹

1 Doç. Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, osman.ozdemir@izu.edu.tr. ORCID: 0000-0003-0627-0768

Gönderilme Tarihi: 06.06.2024 Kabul Tarihi: 11.12.2024 DOI: 10.37669/milliegitim.1497182

Atıf: “Özdemir, O. (2024). Öğrenmenin aktarımı kavramı ve türe yönelik yazma transferi için bir çerçeve çalışması. *Millî Eğitim*, 54(245), 251-286. DOI: 10.37669/milliegitim.1497182”

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğrenmenin aktarımı kavramını açıklamak ve Türkçe yazma derslerinde öğretimi yapılan temel metin türlerinin öğretimini, aktarım kavramı kapsamında örneklendirerek somut hâle getirmektir. Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden temel nitel araştırma deseni, veri toplama aracı olarak da doküman incelemesi kullanılmıştır. 2006 sonrası Türkçe öğretim programlarında belirtilen üç temel metin türü ve öğretimi ile bu programlar çerçevesinde ele alınan iki alt metin türüne yönelik toplamda beş öğretim transferi çerçevesi hazırlanmıştır. Bu çerçevelerden şiiire yönelik dört, bilgilendirici ve hikâye edici metin türlerine yönelik beş, işlem basamaklı /talimat içeren metinler ile form ve resmî yazılar ise ikişer boyuta bölünmüştür. Bu boyutlar da kendi içinde bilgi ve beceri alt boyutlarına ayrılarak dört sınıf düzeyinde bir sonraki yıla aktarılacak içerikleri belirlenmiştir. Birbiri arasında hiyerarşik düzeyde ilişki bulunan ve birbirini içeren bilgi ve beceri transferinin “içerik transferi” olarak gerçekleşmesi öngörülmüşken; birbiri arasında böyle ilişki bulunmayanların “yakın transfer” kategorisinde aktarılabilceği belirtilmiştir. Sonuç olarak, öğretim programındaki türlerin programın dört temel ögesi için de yönlendirici içeriğe sahip olması gerektiğinden yola çıkılarak tüm dil becerileri ve dil bilgisi içeriğine yönelik transfer kavramının uygulanması öneri olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: öğrenmenin aktarımı, tür temelli yazma öğretimi, yazma eğitimi, yazma transferi

*Bu çalışma, TÜBİTAK tarafından desteklenen 1059B192100458 numaralı “Yazma Öğretiminde Tür Temelli Projelere Katılım ve İnceleme Çalışması” isimli proje çalışmasının bir kısmından üretilmiştir.

The Concept of Transfer of Learning and Transfer Frameworks for Genre-Based Writing

Abstract

The aim of this study is to explain the concept of transfer of learning and to exemplify the teaching of the main text types' writing in the Turkish curriculum within the framework of the transfer concept. In this context, the basic interpretive qualitative research design was selected for this study and document review was used as the data collection tool. A total of five teaching transfer frameworks were prepared for the three basic text genres and two sub-text genres specified in all Turkish Language Teaching Curriculums after 2006 and they addressed within the framework of these curriculums. Of these frameworks, four dimensions were for the poetry text genres, five for the informative and narrative text genres, and three for descriptive texts genres, and two for forms, and official text genres. These dimensions were divided into sub-dimensions of knowledge and skills, and their content to be transferred to the next year was determined at four grade levels. While the transfer of knowledge and skills that have a hierarchical relationship and include each other is to be realized as " context transfer ", it is stated that those that do not have such a relationship can be transferred as " near transfer ". As a result, since curriculum texts should have guided content for all four basic elements of the curriculum, the application of the transfer concept for all language skills and grammar content is presented as a recommendation.

Keywords: genre-based writing, learning transfer, writing pedagogy, writing transfer

Giriş

Yazma eğitimine ilişkin yapılan birçok akademik çalışma, Türkiye'deki öğrencilerin ilkokuldan üniversiteye kadar her seviyede yazma becerileri açısından güçlük çektiğini ifade etmektedir (Aydın, 2022; Bağcı, 2010; Bahşi ve Sis, 2018; Çamurcu, 2011; Çölgeçen-Kaya veDoğan-Kahtalı, 2021; Doğan, 2003; Erdem, 2011; Geçici, 2020; İşeri ve Ünal, 2012; Kuşdemir, vd., 2018; Özdemir ve Tiryaki ve Kan, 2015; Topçuoğlu, 2010; Topuzkanamış ve Çelik, 2014; Topuzkanamış, 2009; Uçgun, 2009). Dahası, eğitim sürecinin son aşaması olan üniversite düzeyinde, Türk Dili I – II dersleri ile ortaöğretimde yazmaya ilişkin başarısız konulara tekrardan çalışılması, edinilen yazma becerilerinin üst eğitim kademelerine aktarılamadığını göstermektedir (Özdemir, 2019). Dolayısıyla bu durum karşımıza "Bu öğrenciler neden yazmayı öğrenemiyor?" sorusunu çıkarmaktadır. Bu sorunun nedenini, alan yazınında değinilen üç farklı durum çerçevesinde açıklamak mümkün olabilir.

İlk olarak, öğrenciler eğitim kademelerinde yazma eğitimine ilişkin verilen bilgi ve becerileri eğitim hizmetlerinin kalitesinden dolayı öğrenemiyor olabilirler. Burada ön plana çıkan husus, bu konuların birbirini takip eden yıllar içerisinde nasıl öğretilmiştir. Mevcut eğitim öğretim faaliyetlerini düzenleyen programlardan 2019 Türkçe Öğretim Programı'ndaki yazma kazanımlarına

bakıldığında birçok kazanımda yıllara göre bir derecelendirme yapılmadığı görülmektedir. Örneğin “*Şiir yazar.*” kazanımı 2. sınıftan 8. sınıf sonuna kadar aynı şekilde tekrar etmektedir. Ancak 5. sınıftaki bir öğrenciden beklenen şiir yazma performansı ve ürünü ile 8. sınıftaki bir öğrencinin aynı kazanımdaki performansı ve ürününün farkının ne olduğu belirtilmemektedir. Aynı şekilde 5. sınıfta edinilen hangi bilgi ve becerinin üzerine 6. sınıfta neyin inşa edileceği konusu da belirlenmelidir. Öğretim programlarının hedef, içerik, eğitim durumları ve sınav durumları olmak üzere dört farklı boyutu olduğu düşünüldüğünde (Hotaman, 2010; Sönmez, 2015), tüm ülkede kullanılan ve fırsat eşitliğini önceleyen bir programda kazanım ifadelerinin ayrıntılandırılıp öğretmen ve ders materyali üreticilerine bir yol haritası sunması gerekmektedir. Aksi takdirde, hedef boyutunda belirlenen kazanımların içerik, eğitim durumları ve sınav durumlarındaki uygulanaşına, öğretmen ve ders materyali üreticisinin öznelliğinin karışabileceği düşünülmektedir. Nitekim Sağır (2022), 2019 Türkçe Öğretim Programı’nda yazma kazanımlarında açıklama, örneklendirme ve konu içeriğini vermeye yönelik eksiklikler bulunduğunu ifade etmektedir. Yürürlüğe henüz giren 2024 Türkçe Öğretim Programı’nın yazma becerisi boyutuna bakıldığında ise öğrenmenin transferi bakımından hem açıklamaların hem kazanım ifadelerinin nispeten daha iyi oluşu görülmektedir. Örneğin yazma becerilerini uygulama esaslarının 2. maddesi her dönemin başında veya yeni metin yapısına geçerken paragraf düzeyinde etkinlikler ile başlanmasını, temanın ilerleyen aşamalarında ise paragraf içerik yapılarının tam metin yazma seviyesine dönüştürülmesi gerektiğini ifade eder. Yine yazma becerisi uygulama esaslarının 5. maddesi de programdaki bazı öğrenme çıktılarının birbirinin ön koşulu olduğunu belirtir. Belirtilen ilk madde dolaylı, bu madde ise doğrudan yazma becerilerinin transferine ilişkin atıfta bulunmaktadır. Programdaki öğrenme çıktısı ifadelerine bakıldığında ise bazı ifadelerde yıllara göre bir hiyerarşik yapılanma görülmesine karşın bazılarında bu ayrıntılar gözlemlenememektedir. Bunun yanında bilgi ve beceri düzeyine ilişkin ayrıntılı bir transfer çerçevesi ise bu programda da yer almamaktadır. Bu duruma, mevcut programdaki iki öğrenme çıktısı üzerinden şu şekilde örnek vermek mümkündür:

Tablo 1

2024 Türkçe Öğretim Programı'ndan Yazma Becerisine İlişkin İki Öğrenme Çıktısı Örneği

Öğrenme Çıktısı ve Süreç Bileşenleri	Öğrenme Çıktısının Sınıf Seviyesine Göre Kodları ve Açıklamaları			
Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme a) Yazma amacına uygun paragraf türünü seçer. b) Yazma amacına uygun metin yapısını seçer.	T.Y.5.3. Yazma amacına uygun paragraf türünü (betimleme, tanıtma ve öyküleme) seçer. Yazma amacına uygun metin yapısını [öyküleyici ve bilgilendirici (sıralı/kronolojik)] seçer.	T.Y.6.3. Yazma amacına uygun paragraf türünü (betimleme, tanıtma, öyküleme ve açıklama) seçer. Yazma amacına uygun metin yapısını [öyküleyici ve bilgilendirici (sıralı/kronolojik, açıklayıcı ve karşılaştırma/zıtlık)] seçer.	T.Y.7.3. Yazma amacına uygun paragraf türünü (betimleme, tanıtma, öyküleme, açıklama, sebep-sonuç, ikna ve tartışma) seçer. Yazma amacına uygun metin yapısını [bilgilendirici (sıralı/kronolojik, açıklayıcı, karşılaştırma/zıtlık, sebep-sonuç ve problem-çözüm)] seçer.	T.Y.8.3. Yazma amacına uygun paragraf türünü (betimleme, tanıtma, öyküleme, açıklama, sebep-sonuç, ikna ve tartışma) seçer. Yazma amacına uygun metin yapısını [öyküleyici ve bilgilendirici (sıralı/kronolojik, açıklayıcı, karşılaştırma/zıtlık, sebep-sonuç ve problem-çözüm)] seçer.
Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde ön bilgilerden yararlanabilme a) Konuyla ilgili ön bilgilerini (gözlem, anı, deneyim, güncel olay, haber vb.) belirler. b) Ön bilgilerini yazma konusuyla ilişkilendirir. c) Belirlediği ön bilgileri yazısına aktarır.	T.Y.5.4.	T.Y.6.4.	T.Y.7.4.	T.Y.8.4.

Yukarıdaki örnek iki öğrenme çıktısı tablosunda görüldüğü üzere “*Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme*” çıktısına yönelik 5. sınıftan 8. sınıfa kadar hiyerarşik bir sıralama yapılmasına karşın hangi alt başlığın bir sonraki yılda öğrenilecek başlığa temel oluşturacağı ve bunların bilgi ve beceri boyutları hakkında ayrıntı verilmemektedir. Bunun yanında “*Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde ön bilgilerinden yararlanabilme*” gibi bazı öğrenme çıktılarının da tabloda görüldüğü gibi yıllara ilişkin bir aktarım yapılandırması gerçekleştirilmemiştir. Dolayısıyla öğretim sürecinin sonucunda elde edilmesi beklenen çıktıya ilişkin yıllara göre dereceli bir basamaklandırma, bileşenler arasında ilişkilendirme ve bunların bilgi ve beceri düzeylerinde ayrıntılandırma yapılmalıdır.

İkinci durumda ise eğitim hizmetlerinde bir sorun olmamasına rağmen öğrenciler, bireysel olarak yazmaya önem vermedikleri için öğrenemiyor ya da öğrenseler bile kişisel birtakım faktörler nedeniyle kısa sürede unutarak bunları yeni durumlara aktaramıyor olabilirler. Bu konuda yazma motivasyonu, tutukluğu, kaygısı, ilgisi, öz yeterlik algısı gibi birçok farklı durum etkili olmaktadır. Yazma transferi açısından bu kişisel faktörleri daha geniş çerçevede *öğrenci eğilimi (student dispositions)* kavramı ile açıklamak mümkündür. Öğrenci eğilimini, Driscoll ve Wells (2012), motivasyon, değer ve öz yeterlilik gibi bireysel özelliklerinin yanı sıra kişinin yazmadaki entelektüel özelliklerini nasıl kullandığını ve uyguladığını belirleyen bir kavramsal çerçeve olarak tanımlamaktadır. Dolayısıyla öğrencilerin yazmaya yönelik eğilimleri, öğrenme ortamını olumlu ya da olumsuz etkileyebilir; bu yolla yazmada üretkenliği artırabilir ya da beceriler açısından yıkıcı olabilir. Nitekim Tuncer ve Bahadır’ın (2017) ortaokul öğrencilerinin başarısızlığına ilişkin öğrenci görüşlerini ele aldıkları çalışmada öğrenciler, Türkçe dersini Matematik ve İngilizceden sonra üçüncü sıradaki zor ders olarak sınıflamıştır. Bu noktada öğretim programının içerik ve öğretim durumları boyutunun yazmaya yönelik eğilimi olumlu yönde etkilemesi gerekmektedir. Ancak 2019 Türkçe Öğretim Programı’nın öğrenme transferini destekler nitelikte olmayışı, 2024 Türkçe Öğretim Programı’nda ise bu özelliğin kısmen var olması nedeniyle öğrenci eğilimlerinin alt dallarına ilişkin yeterince olumlu şekilde etki yaratılamayacağı ifade edilebilir.

Üçüncü durumda ise öğrenciler öğreniyorlar ancak bunu derinleştirmede sorun yaşayıp bir sonraki konuya, yıla ya da eğitim kademesine aktaramıyorlar olabilir. Öğrenmenin gerçekleştiği ancak derinleşmediği için anlamlı öğrenmenin

olmadığı bu duruma şöyle bir örnek verilebilir: Birçok derste -buna Türkçe de dâhil- demokratik yaşam ile ilgili temaların altında öğrenciler “*Cumhuriyet, halkın kendi kendisini yönetmesidir.*” tanımını öğrenirler ve cumhuriyet rejiminin tanımını ne zaman sorulsa bu tanımı zihinlerinden geri çağırıp ifade ederler. Ancak “*Halkın kendi kendisini yönetmesi nedir?*” diye sorulduğunda ise üniversite öğrencileri dâhil çoğunlukla anlamlı bir açıklama yapamazlar. Bunun temel sebebi öğrenilen bilginin yeterince derinleştirilmeden, önceki öğrenmelerle örgütlenmeden ve anlamlı öğrenme olmaksızın öğrenilmesidir. Transfer konusunda Driscoll ve Jin (2018), bu konuyu “box under the bed” yani yatağın altındaki kutu metaforu ile anlatmaktadır. Bu metafora göre öğrenciler, cumhuriyetin tanımını ezberleyerek yatağın altına mevsimi geldiğinde tekrar kullanmak üzere koyulan eşyalar gibi zihinlerinde bir kenara kaldırmakta, gerektiğinde de bulunduğu yerden çıkarmaktadır. Bu bilgi veya beceriler bir kutu içinde gibi yalıtılmış olduğundan dolayı, önceki veya sonraki öğrenmelerle örgütlenerek yeni bilgilere temel oluşturamamaktadır. Bu durum da öğretim programının dört ögesi ile de doğrudan ilişkilendirilebilir. Çünkü hedef, anlamlı öğrenme için doğru belirlenememiş olabileceği gibi ders için kullanılacak içerik boyutu öğretim için yetersiz de olabilir. Aynı şekilde eğitim durumları aşamasında uygun materyal, yöntem ve teknikle etkili öğrenme gerçekleşmemiş ya da sınav durumlarında öğrenme yanlış değerlendirilmiş olabilir. Nitekim, Tuncer ve Bahadır’ın (2017) çalışmasında ortaokul öğrencileri, Türkçe dersindeki başarısızlıklarına yönelik ankette “*Önceki sınıflardan gelen bilgilerim yetersiz olduğundan başarılı olamıyorum.*” maddesine 5 üzerinden 3,61 ortalama ile katılmaları anlamlı öğrenmelerin eksikliğine ve bir sonraki öğrenmeye yeterli temel oluşturulamamasına işaret etmektedir. Dolayısıyla bilgiyi önceki eğitim süreçlerinden yenilerine taşımada görülen sorun aynı zamanda, mevcut öğretim programlarının temel yaklaşımı olan yapılandırmacı modelin ifadesiyle bilginin yapılandırılmadığını da göstermektedir.

Öğretimin derinleştirilmesi ve kalıcılığının artırılması için konu ve ünite kapsamı yakından uzağa, basitten karmaşığa, somuttan soyuta, kolaydan zora gibi öğretim ilkelerine göre düzenlenerek ve önceki öğrenmelerle yeni öğrenmeleri birbirine bağlayarak öğretilmelidir. Böylece öğrenme süreci ilerledikçe öğrenmelerin yapısı ve kapsamı genişletilir ve derinleştirilir. (Direkci ve Yavuz, 2018). Bu doğrultuda, 2019 Türkçe Öğretim Programı’nda (MEB, 2019) ve yeni hazırlanan 2024 Türkçe Öğretim Programı’nda (MEB, 2024) sarmal bir

programlama yaklaşımının benimsendiği ifade edilmektedir. Dolayısıyla Türkçe yazma öğretiminin yapılandırılmasında ve öğretim sürecinin planlanmasında, önceki öğrenmelerin yenilerine temel oluşturacak şekilde bir sonraki öğrenme sürecine transfer edilmesi gerekmektedir.

Belirtilen üç durum değerlendirmesi de ele alındığında, öğretim programlarının aslında sadece eğitimin nasıl yapılacağını gösteren belge değil, eğitimin planlanmasından ölçme değerlendirmeye kadar her aşamanın ayrıntılı olarak bulunabileceği bir yol haritası işlevinde olması gerekir. Dolayısıyla kazanım, öğrenme çıktısı ve açıklamaları yönüyle programın bu gibi durumları en aza indirgeyecek şekilde süreci ayrıntılandırması gerekmektedir. Böylece öğrenilecek bilgi ve becerilerin önceki yıllarda edinilen hangi bilgi ve becerinin üzerine inşa edileceği belirlenmeli, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin daha düzenli olarak birbirine aktarım yapılabilecek şekilde tasarlanması gerekmektedir. Açıklanan tüm bu nedenler çerçevesinde öğrenmenin transferi ve çalışmanın özelinde yazma transferi kavramları şu şekilde ele alınabilir:

Öğrenmenin Transferi

Öğrenmeyi aktarabilme (transfer) yeteneği, insan zekâsını diğer canlılardan ayıran en önemli özelliklerden biridir. Bunun temel nedeni, daha önce öğrenilen bilgilerin yeni durumlara aktarılması ve bu sayede yeni bilgilerin öncekiler üzerine inşa edilmesidir. Böylece bilgi, üst üste konularak birikimli bir şekilde ilerler ve yeni karşılaşılan durumlara uyarlanarak yeni ve yaratıcı bilgiler ortaya çıkar (Calais, 2006; Haskell, 2000). Öğrenmenin aktarımı, daha önce edinilen bilgi ve becerilerin yeni öğrenme veya problem çözme durumlarında kullanılması anlamına gelir. Bu nedenle önceki ve mevcut öğrenme içeriği ile süreçleri arasındaki benzerlikler önemli bir rol oynar. Aynı şekilde birbiri ile nedensellik veya ilişkisellik bağı bulunan bilgi ve becerilerden önceki edinilenin sonrakini içerecek ve destekleyecek şekilde aktarılması öğrenmeyi kolaylaştıran ve kalıcı hâle getiren bir unsurdur. Böylece öğrencilerin öğrenmeleri kolaylaşmış, problem çözme yetenekleri gelişmiş olur. Öğrenmenin aktarım türlerini düzeylerine göre şu şekilde açıklamak mümkündür:

- **Özellikli Olmayan Aktarım (Non-Specific Transfer):** Haskell (2000), tüm öğrenmelerin önceki öğrenmelere dayandığından yola çıkarak günlük hayattaki tüm öğrenmeleri özellikli olmayan aktarım olarak tanımlar.

- **Uygulama Aktarımı (Application Transfer):** Kişinin edindiği bir bilgiyi uygulamaya transfer etmesidir. Örneğin bilgisayarın nasıl kullanılacağını teorik olarak öğrenen kişinin öğrendikleriyle bilgisayarı kullanması ya da yazmanın kurallarını öğrenen bir kişinin bu kurallara uygun olarak yazmasıdır.
- **İçerik Aktarımı (Context Transfer):** Kişinin edindiği uygulama bilgisini benzer bir bağlama uyarlamasıdır. Örneğin Word 2003 kullanmayı öğrenen birinin benzer bir bağlam olan Word 2007'ye transfer etmesi ya da herhangi bir marka arabayı kullanma becerisinin aynı özelliklere sahip farklı bir marka arabayı kullanmaya aktarılmasıdır.
- **Yakın Aktarım (Near Transfer):** Kişinin öğrendiği bilgiyi farklı ancak çok uzak olmayan bir alana aktarmasıdır. Kaykay sürmeyi öğrenen bir kişinin buz pateni öğrenmesi örnek olarak verilebilir. Bu transfer türünün içerik transferi ile farkı şu şekilde açıklanabilir: Örneğin keman çalmayı bilen birinin bilgisini viyola veya çello gibi aynı gruptaki farklı bir enstrümana aktarırken içerik transferi yaparken; keman çalmayı bilen birinin bilgi ve becerisini gitar çalmaya aktarması yakın transfer olarak açıklanabilir.
- **Uzak Aktarım (Far Transfer):** Kişinin öğrenmesini oldukça farklı bir duruma uyarlamayı gerektiren aktarım türüdür. Bu düzeyde benzetim (analoji) yapma becerisi sıklıkla görülür. Örneğin yarasaların ultrason dalgaları ile yolunu bulmasından yola çıkarak radarların icat edilmesi ya da matematikte öğrenilen logaritmanın biyolojide bakterilerin çoğalmasında kullanılması gibidir.
- **Yer Değiştirme veya Yaratıcı Aktarım (Displacement or Creative Transfer):** Transfer sürecinde eski ve yeninin ilişkisinden yola çıkarak yepyeni bir kavram yaratmak olarak ifade edilmektedir. Calais (2006) aktarım türünün bir şeyin başka bir şeye benzer olduğuna dair salt içgöründen daha fazlasını içerdiğini ifade eder. Örneğin dünya üzerinde dururken deneyimlediğimiz, dünyanın tek biçimli yer çekimi alanının aşağı doğru çekilmesinin etkileri, yukarı doğru tam olarak doğru oranda hızlanan bir asansörde dururken deneyimlediğimiz etkilere eşdeğerdir. İvmenin ve yer çekiminin aslında aynı şey olduğu şeklindeki bu öğrenme aktarımı, Einstein'ın Genel Güç Teorisi'nin temel bir önermesi olan Eşdeğerlik İlkesi'ne atıfta bulunur.

Yazmada Aktarım Kavramı

Tüm öğrenme alanlarında olduğu gibi yazma becerilerinin öğretilmesi ve geliştirilmesinde de transfer kavramı büyük önem taşımaktadır. Literatürde “yazmada aktarım” şeklinde geçen kavram bir yazarın yazmaya ilişkin önceki bilgilerini yeni bir hedef kitle, amaç ve bağlam için yeniden tasarlama veya

dönüştürme becerisini ifade eder (Moore, 2017). Dolayısıyla yazma eğitiminin başarılı olabilmesi için önceden edinilen bilgi ve becerilerin yeni öğrenme durumlarına veya bağlamlarına kaynaklık etmesi gerekir. Aksi hâlde yukarıda bahsedilen birçok sorun yaşanmaktadır ki bu durum sadece Türkiye’de değil dünya genelinde de ele alınan bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. Nitekim Türkiye dışında da yazma dersi alan öğrencilerin ileriki eğitim kademelerinde yazma becerileri açısından sorun yaşadıklarına şahit olunmaktadır (Braine, 1996; Driscoll, 2011; Driscoll ve Wells, 2012; Hill, 2016; Wardle, 2013). Hâlbuki önceki yazma derslerinde edinilen bilgilerin gelecekteki yazma görevlerine aktarılabilmesi beklenir. Bu beklentiye göre aktarım liseden üniversiteye, ders döneminden ders dönemine veya üniversiteden iş yerine olabilir (Driscoll, 2011; Driscoll ve Wells, 2012). Yalnızca alt eğitim sürecinden kaynaklanan bilgi eksikliği konusunda değil, aynı zamanda öğrencilerin okuldaki yazma derslerinde geliştirdikleri bilgi ve becerilerin başka bağlamlara aktarılıp aktarılamayacağı konusunda da artan bir endişe vardır (Reiff ve Bawarshi, 2011). Bu durum, yazma eğitimcileri için ele alınması gereken bir problem durumu olarak görülmektedir.

Yazma aktarımına ilişkin bir diğer konu da üstbilişsel süreçlerdir. Yazma aktarımının üstbilişsel boyutunda önemli olan, edinilmiş bilgiler ile yeni bilgileri sürekli birbirine bağlamaktır. Dolayısıyla yazma aktarımı yeni karşılaşılan durumlarda beş farklı bilgi alanında (yazma süreci bilgisi, anlatım bilgisi, tür bilgisi, toplum bilimsel söylem ve içerik bilgisi) kavramsallaştırmayı gerektirdiği için üst-bilişsel içerikli bir beceri olarak tanımlanmaktadır. (Beaufort, 2007; Robertson, vd. 2012).

Yazma eğitiminde aktarım çerçevesinin çizilmesi şu konularda faydalar sağlayabilir:

- Bir kazanımı edinmede başarısız olan öğrencilerin başarısızlığının önceki yıllarda hangi bilgi ve beceri içeriğindeki eksiklikten kaynaklandığı tespit edilebilir. Böylece öğrencilerin bireysel eksiklikleri giderilebilir.
- Dersi verecek öğretmen, önceki yıldan getirilen hangi bilgi ve beceri üzerine yeni bilgi ve beceriyi inşa edeceğine daha etkili bir şekilde karar verebilir. Böylece öğretmen hem kendi sınıfları için daha etkili bir öğrenme-öğretme süreci tasarlarırken hem de başka bir öğretmenden devraldığı sınıfın hazır bulunuşluğundan yola çıkarak yeni bilgi ve becerileri bunların üzerine inşa edebilir.

- Bilgi ve beceri transferi konusunda bir çerçeve çizildiği takdirde ayrıntılı bir biçimde açıklanan alt bilgi ve beceri kümeleri içinde, öğretmenler herhangi bir noktayı atlamadan veya tekrara düşmeden daha etkili bir öğretim süreci tasarlayabilir.
- Öğretim sürecinde önceki konu içeriğinden sonrakine doğru tüm öğrenme alt boyutlarını içerecek şekilde bir çerçeve çizilmesi, öğrencinin öz düzenleme ve eğilim etkisine olumlu yansıtacaktır. Özellikle derslerin dikkat çekme, güdüleme ve gözden geçirme aşamalarında bu yönde yapılacak bilgilendirmeler, öğrenci için hangi bilgiyi temele alarak neyi, nasıl öğreneceği konusunda sürece ilişkin bir yol haritası sağlayacaktır.

Açıklanan bu bilgiler ışığında hazırlanan bu çalışmanın amacı, Türkçe dersi öğretim programlarında 5. 6. 7. ve 8. sınıflarda öğretilen temel metin türleri için öğrencilerin önceki eğitim süreçlerinden transfer etmeleri beklenen bilgi ve becerilerin ne olduğuna yönelik birer çerçeve çizmektir. Dolayısıyla araştırmanın problem cümlesi “*Ortaokul Türkçe derslerinde türe yönelik yazma transferinde aktarılması beklenen bilgi ve beceriler nelerdir?*” şeklinde belirlenmiştir.

Alt problemler ise;

- Ortaokul Türkçe derslerinde türe yönelik yazma transferinde yıllara göre bilgi transferi ne şekilde gerçekleşmelidir?
- Ortaokul Türkçe derslerinde türe yönelik yazma transferinde yıllara göre beceri transferi ne şekilde gerçekleşmelidir?
- Bilgilendirici metin, öyküleyici metin, şiir metni, form ve resmî yazı türlerine göre farklılaşan transfer unsurları ne şekilde açıklanabilir, şeklinde ifade edilmiştir.

Bu doğrultuda, mevcut kullanımdaki 2019 ve 2024 Türkçe öğretim programlarının temel metin türleri olan *şiir, bilgilendirici metin ve hikâye edici metin türleri ile alt metin türlerinden işlem basamaklı /tarif edici metinler ve resmi yazı türleri*, bulgular başlığında problem cümlesi ve alt problemler açısından analiz edilmiştir.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışma, öğrenme transferi kavramının Türkçe dersi kapsamında ele alınan üç temel metin türü olan hikâye edici, bilgilendirici ve şiir metinlerinde metinsel yapı ve tür bilgisinin öğretiminde yıllara göre nasıl yapılandırılacağına ilişkin bir çerçeve çizmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda hazırlanan araştırmada,

temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır. Temel nitel araştırma deseni; fenomenoloji, örnek olay ya da örtük teori gibi desenlere girmeksizin yapılan temel ve yorumlayıcı bir çalışma türü olarak tanımlanmaktadır (Merriam, 2013).

Veri toplama araçları

Çalışma kapsamında 2019 ve 2024 Türkçe öğretim programlarındaki metin türleri temele alınarak alt sınıftan üst sınıfa transfer edilmesi beklenen bilgi ve beceri düzeyleri belirlenmiştir. Dolayısıyla çalışmanın temel veri toplama aracı doküman incelemesi olarak belirlenmiştir. Ardından bu çalışmadan yola çıkarak hazırlanan çerçevelerin alt sınıftan üst sınıfa transfer edilmesi beklenen konu başlıkları, beceri ve bilgi düzeyindeki alt boyutları ve transfer edilmesi önerilen içerikler konusunda üç alan uzmanının uygunluk görüşü alınmıştır.

İnceleme Nesneleri

1929 yılından 2024 yılına kadar gelişim ve değişim gösteren Türkçe öğretim programlarından yalnızca mevcut kullanımda olan 2019 ve 2024 programları inceleme nesnesi olarak seçilmiştir. Yıllara göre transfer çerçevesi çizilen metin türleri ise; iki programda da ele alınan temel metin türleri ile 2019 programındaki iki alt metin türüdür.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi için içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşabilmeyi amaçlamaktadır. Bu çerçevede içerik analizinde birbirine benzeyen veriler; belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirilerek okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenlenerek yorumlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Dolayısıyla bu çalışmada, yazma eğitimi çerçevesinde öğretimi yapılacak üç temel metin türünün ve program çerçevesinde verilen iki alt türün boyutları ile yıllara göre bu alt boyutların bilgi ve beceri içeriklerinin ne şekilde uygulanabileceği yorumlanmıştır. Bu doğrultuda, şiir türlerinin öğretiminde sonraki yıllara transfer edilmesi beklenen dört boyut, hikâye edici ve bilgilendirici metinler için de beşer boyut çerçevesinde dört yıllık bir öğretim transferi çerçevesi açıklanmıştır. Bunun yanında, temel metin türleri arasında bahsedilmeyen ancak ortaokul düzeyinde öğretimi yapılan form ve resmî yazı metin türlerinde iki boyut, işlem basamaklarını açıklayan tarif metinleri için ise üç boyut çerçevesinde birer öğretim transferi çerçevesi açıklanmıştır. Verilerin oluşturulmasında genelden özele bir yol izlenerek tümdengelimsel bir yaklaşım benimsenmiştir.

İnandırıcılık

Temel nitel araştırma, farklı veri tiplerinin bir araya getirilerek yorumlanmasını amaçlamaktadır. Yapılan bu çalışma, yorumlayıcı bir çalışma olarak yapılandırıldığı için yorumlayıcı geçerlilik ön planda tutulmuştur. Nitel yorumlamaların geçerlilik ve güvenilirliği için birtakım prosedürlerin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Stahl ve King'e (2020) göre nitel çalışmaların güvenilirliği inandırıcılık, aktarılabilirlik, güvenilirlik ve teyit edilebilirlik olmak üzere dört farklı ölçütle sağlanabilir. Bu çalışma, doküman incelemesi ve yorumlama ile sınırlı olduğu için inandırıcılığın dört ölçütten üçü gerçekleştirilmiştir. Aktarılabilirlik açısından, bu çalışmanın verileri çerçeve olarak tasarlandığı için belirlenen yazı türlerinin alt türlerinin hepsine uyarlanabilir. Aynı şekilde diğer dil becerilerinin aktarımı için de yine çerçevelerin temel boyutları kullanılabilir. Güvenilirlik için, üç alan uzmanı tüm verileri ve hazırlanan çerçeve içeriklerini incelemiştir. İncelemelerinden alınan onayların bu çalışma için teyit edilebilirliğine katkı sağladığı düşünülmektedir.

Bulgular

Bu çalışmada, 2019 ve 2024 Türkçe öğretim programlarındaki temel metin türleri olan şiir, bilgilendirici metin, hikâye edici metin türleri ile alt metin türlerinden işlem basamaklı/tarif edici metinler ve resmi yazı türleri, problem cümlesi ve alt problemler açısından analiz edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde ortaya çıkan bulgular ve bu doğrultuda çizilen transfer çerçeveleri şu şekilde açıklanabilir:

Şiir Metinlerinin Öğretimine Yönelik Yazma Transferi Çerçevesi

Şiir türünde yazmaya ilişkin öğrencilerin edinmesi gereken birçok bilgi ve beceri bulunmaktadır. İlk olarak şiirin taşıdığı duyguya ilişkin öğrencilerin cümle düzeyinde duygu ifade edebilecek doğru kelimeleri seçebilmesi, daha sonrasında ise bunu mısra, kıta ve tüm şiire yayabilmesi beklenmelidir. Bunun yanında metin organizasyonuna yönelik uyak bilgisi, hece ölçüsü ve serbest şiire yönelik içeriğe de hâkim olması gerekmektedir. Bir diğer boyut ise şiirin konu ve türüne ilişkin bilgi ve becerileri içermektedir ancak farklı türlere ilişkin bilgiler birbiri arasında hiyerarşik bir yapılanma içermemektedir. Bu nedenle türe ilişkin bilgi ve beceri aktarımı içeriğin bir üst seviyeye aktarımından ziyade türlerin birbiri arasında benzerlik ve farklılıklarından yola çıkılarak gerçekleştirilebilir. Dolayısıyla tür boyutunda, içerik aktarımından ziyade yakın aktarım gerçekleştirilmektedir. Son

boyut olarak belirlenen “şiiirin unsurlarına yönelik transferde” ise yine duyguya yönelik sözcük seçiminden soyut kavramlara oradan da mizahi unsurlara gidecek şekilde bir içerik transferi tasarlanabilir. Buna göre ortaokulda şiir türünde yazmaya yönelik transfer alt boyutları ve içerikleri Tablo 1’deki gibi gerçekleştirilebilir.

Tablo 2*Şiir Türünde Yazma Transferi Çerçevesi*

Sınıf Düzeyleri	5. Sınıftan→ 6. Sınıfa	6. Sınıftan →7. Sınıfa	7.Sınıftan→8. Sınıfa	8. Sınıftan→ 9. Sınıfa
Transfer Kategorisi				
Şiirin duygusuna yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Cümle düzeyinde duygu ifade eden kelime veya kelime grubu bilgisi	Dörtlük düzeyinde duygu ifade eden cümle, kelime grubu veya kelime bilgisi	Şiirdeki ana duyguyu eksiksiz belirleyebilme bilgisi	Bir ana duygu çerçevesinde şiir oluşturma bilgisi
Şiirin duygusuna yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Bir duygu içeren iki mısralık ahenkli yazı yazabilme becerisi	Bir duygu içeren dörtlük yazabilme becerisi	Birden fazla dörtlüğü oluşturup ana duygu çerçevesinden birbirine bağlama becerisi	Bir duygu içeren en az üç kıtadan oluşan şiir yazabilme becerisi
Metin organizasyonuna yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Uyak bilgisi, yarım uyağı tespit edebilme	Hece ölçüsü ve tam uyak bilgisi	Uyak şeması bilgisi, zengin uyak bilgisi	Şiir organizasyonu, cinaslı uyak, tunç uyak ve serbest şiir bilgisi
Metinsel organizasyona yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Uyaklı yazabilme becerisi (yarım uyak)	Hece ölçüsünde (9, 11, 14... vb.) ahenkli dörtlükler yazabilme (tam uyak)	Uyak şemasına (aaaa, aaba, abab ...vb.) uygun yazma becerisi (zengin uyak)	Uyak, ölçü, dörtlük yapısı vb. bir arada kullanabilme becerisi (cinaslı ve tunç uyak) ve serbest şiir yazabilme becerisi

Konu ve türe yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Pastoral şiir tür bilgisi	Epik şiir tür bilgisi	Lirik şiir tür bilgisi	Didaktik şiir tür bilgisi
Konu ve türe yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Pastoral türde iki mısralık ahenkli yazı yazabilme becerisi	Epik türde dörtlük yazabilme becerisi	Lirik şiir yazma becerisi	Didaktik şiir yazma becerisi
Şiirin unsurlarına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Şiirdeki duygu ve sözcük seçimi bilgisi	Şiirdeki söz sanatı kullanım bilgisi	Şiirdeki soyut unsur ve sembol kullanım bilgisi	Şiirdeki mizahi unsurların kullanım bilgisi
Şiirin unsurlarına yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Şiirdeki duyguya uygun kelime seçimi yapabilme becerisi	Şiirde basit düzeyde söz sanatı kullanabilme (abartma, kişileştirme gibi) becerisi	Şiirde basit düzeyde soyut içerik ve sembol kullanabilme becerisi	Şiirde mizahi unsurlar kullanabilme becerisi

Bilgilendirici Metinlerin Öğretimine Yönelik Yazma Transferi Çerçevesi

Bilgilendirici metin yazma, temelde okuyucuya bilgi içeriğini aktarma amacını taşıdığı için metin içeriğinde fikir yapısı ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla bilgilendirici metinlere ilişkin ilk alt boyut olarak fikir yapısının bilgi ve beceri transferi ele alınabilir. Buna göre bir fikri, paragraf düzeyinde yazmaktan gelişme bölümünde yardımcı fikirleri farklı paragraflarda savunacak düzeyde bir fikrî yapıya doğru bir içerik aktarımı planlanabilir. Bunun yanında metnin fiziksel düzeyine ilişkin bir metin yapısı bilgisi ve bunu düzenleyebilme becerisinin de aktarımının yapılması gerekmektedir. Bilgilendirici metin türlerinde yazılış amaçlarına göre kullanılacak farklı yapıdaki paragraf çeşitlerinin aktarımı da bu başlık altında ele alınabilir. Paragraf türüne ilişkin boyuttaki aktarımlar yakın aktarım türünde gerçekleştirilebilir. Tutarlılık ve bağdaşıklık boyutlarında cümle düzeyinden metin düzeyine kadar planlanacak bir transfer içeriği oluşturulabilir. Son olarak metin unsurları boyutunda konu ve ana fikir bilgisinden yardımcı fikirlerin kullanılarak planlama ile gerçekleştirilecek bir metin planı hazırlamaya

kadar düzenlenebilir. Dolayısıyla dört sınıf düzeyinde gerçekleştirilecek bilgi ve beceri transferi çerçevesini içeren ve farklı türdeki bilgilendirici metinlerin her biri için kullanılacak bir transfer çerçevesi şu şekilde hazırlanabilir:

Tablo 3

Bilgilendirici Metin Türünde Yazma Transferi Çerçevesi

Sınıf Düzeyleri	5. Sınıftan→ 6. Sınıfa	6. Sınıftan→7. Sınıfa	7. Sınıftan→ 8. Sınıfa	8. Sınıftan→ 9. Sınıfa
Aktarım Kategorisi				
Metnin fikir yapısına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Paragrafın düşünce yapısına yönelik bilgi	Kısa metin düzeyinde ana fikir bilgisi	Yardımcı fikirler ile ana fikri ilişkilendirme bilgisi	Metnin fikir organizasyonuna yönelik bilgi
Metnin fikir yapısına yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Bir fikri içeren bir paragraf oluşturma	Bir ana fikir içeren kısa bir metin yazma (3 paragraflık metinler)	Ana fikir ve onu destekleyen yardımcı fikirleri içeren metin yazma (3 paragraflık metinler), yardımcı fikirleri gelişme paragrafında işleyebilme becerisi	Ana fikir ve onu destekleyen yardımcı fikirleri içeren metin yazma (5 paragraflık metinler) fikirlerin her birini farklı bir gelişme paragrafında işleyebilme becerisi

Metin yapısına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Paragrafa yönelik yapı bilgisi	Giriş, gelişme ve sonuç paragraflarına yönelik metin bilgisi	Giriş, gelişme ve sonuç paragraflarında fikirler açısından organizasyon bilgisi	Giriş, gelişme ve sonuç paragraflarında metnin yüzey yapısı açısından organizasyon bilgisi
Metin yapısına yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Paragrafı oluşturabilme ve düzenleyebilme becerisi	Giriş, gelişme ve sonuç paragrafları oluşturabilme becerisi	Giriş, gelişme ve sonuç paragraflarını fikirler açısından birbiri arasında organize edebilme becerisi	Giriş, gelişme ve sonuç paragraflarını metnin yüzey yapısı açısından birbiri arasında organize edebilme becerisi
Paragraf türüne yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Fikir paragrafı tür bilgisi	Açıklama paragrafı tür bilgisi	Tartışma paragrafı tür bilgisi	Tahlil paragrafı tür bilgisi
Paragraf türüne yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Fikir paragrafı oluşturabilme ve düzenleyebilme becerisi	Açıklama paragrafı oluşturabilme ve düzenleyebilme becerisi	Tartışma paragrafı oluşturabilme ve düzenleyebilme becerisi	Tahlil paragrafı oluşturabilme ve düzenleyebilme becerisi
Tutarlılık ve bağdaşıklıkla ilişkin transfer edilmesi beklenen bilgi	Cümle ve paragraf düzeyinde tutarlılık bilgisi	Cümle ve paragraf düzeyinde bağdaşıklık bilgisi	Paragraflar arası tutarlılık bilgisi ve paragraflar arası gönderim bilgisi	Metin bölümleri arasında fikri geçiş bilgisi
Tutarlılık ve bağdaşıklıkla ilişkin transfer edilmesi beklenen beceriler	Tutarlı bir paragraf oluşturabilme becerisi	Gönderim ve bağlantı öğeleri ile cümlelerin yüzey yapıda ve anlamsal yapıda bağlandığı bir paragraf yazabilme becerisi	Paragraflar arasında tutarlılığı sağlama ve paragraflar arasında gönderim yapabilme becerisi	Metnin farklı bölümleri arasında geçiş cümleleri kurabilme becerisi

Bilgilendirici metin unsurlarına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Konu ve ana fikir bilgisi	Ana fikrin işlevi ve metindeki yeri bilgisi	Metinde ana fikri yardımcı fikirlerle detaylandırma ve yardımcı fikirlerin metindeki yeri bilgisi	Metnin ana fikir ve yardımcı fikirlerden yola çıkarak metin planı bilgisi
Bilgilendirici metin unsurlarına yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Konudan ve ana fikirden sapmadan konu çerçevesinde yazabilme becerisi	Metinde ele alınan ana fikri metnin farklı bölümlerinde işleyebilme becerisi	Metinde ele alınan ana fikri detaylandırılacak şekilde, yardımcı fikirleri gelişme paragraflarında işleyebilme becerisi	Metinde ele alınan yardımcı fikirlerin her birini farklı bir gelişme paragrafında işleyebilecek yazı planı oluşturma ve bu plan çerçevesinde yazabilme becerisi

Hikâye Edici Metinlerin Öğretimine Yönelik Yazma Transferi Çerçevesi

Hikâye edici metin yazma, okuyucuya olay örgüsü içeriğini aktarma amacını taşır. Bu nedenle metnin içeriğinin oluşturulmasında ve bölümler arası ilişkideki temel unsur, olay örgüsüdür. Bu alt boyut, bir olay içeren paragraf yazmaktan bir olay örgüsü ve bunun psikolojik etkisini ele alan metin yazmaya kadar hiyerarşik bir şekilde yapılandırılabilir. Bunun yanında, metnin fiziksel düzeyine ilişkin bir metin yapısı bilgisi ve bunu düzenleyebilme becerisinin de aktarımının yapılması gerekmektedir. Hikâye edici metin türlerinde, yazılış amaçlarına göre kullanılacak farklı yapıdaki paragraf çeşitlerinin aktarımı da bu başlık altında ele alınabilir. Paragraf türüne ilişkin boyuttaki aktarımlar ise hiyerarşik düzey içermediği için içerik aktarımından ziyade yakın aktarım türünde gerçekleştirilebilir. Tutarlılık ve bağdaşıklık boyutlarında cümle düzeyinden metin düzeyine kadar planlanacak hiyerarşik bir transfer içeriği oluşturulabilir. Hikâye edici metin unsurları boyutunda zaman, kişiler, mekân ve anlatıcıya yönelik transferlerden söz etmek mümkündür. Dolayısıyla, dört sınıf düzeyinde gerçekleştirilecek bilgi ve beceri transferi çerçevesini içeren ve farklı türdeki bilgilendirici metinlerin her biri için kullanılacak bir transfer/aktarım çerçevesi şu şekilde hazırlanabilir:

Tablo 4

Hikâye Edici Metin Türünde Yazma Transferi Çerçevesi

Sınıf Düzeyleri	5. Sınıftan →6. Sınıfa	6. Sınıftan →7. Sınıfa	7. Sınıftan→8. Sınıfa	8.Sınıftan →9. Sınıfa
Transfer Kategorisi				
Metnin olay örgüsüne yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Hikâye edici metinde paragraf bilgisi	Hikâye edici metinde olay örgüsü bilgisi	Art arda gelen olayları metinde birleştirme bilgisi	Olay örgüsü ve ruhsal durumu birleştirme bilgisi
Metnin olay örgüsüne yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Tek bir olay içeren bir paragraf yazma becerisi	Tek bir olayı içeren öyküleyici metin oluşturma becerisi	Birden fazla olayı içeren, ana olayı öncesi ve/veya sonrasında bulunan olaylar ile birleştiren öyküleyici metin yazma becerisi	Bir olay örgüsü ve bunun psikolojik etkisini anlatan öyküleyici metin yazma becerisi
Metin yapısına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Öyküleyici metinde kronoloji bilgisi	Kronolojik sıraya göre metnin bölümlerinin işlevi bilgisi	Birden fazla olayı metinde sıralama bilgisi	Olay örgüsü ve ruhsal durumu metin içinde organize edebilme bilgisi
Metin yapısına yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Öyküleyici metinde öncelik ve sonralık sıralamasını yapabilme becerisi	Serim, düğüm ve çözüm içeren kısa öyküleyici metin yazabilme becerisi	Birden fazla olayı serim, düğüm ve çözüme yerleştirme becerisi	Metne ruh hâlini anlatan bölümleri yerleştirme becerisi

Paragraf türü / dil ve anlatıma yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Olay paragrafı yapı bilgisi	Betimleme paragrafı yapı bilgisi	Düşsel / fantastik paragraf yapı bilgisi	Tahlil paragrafı yapı bilgisi
Paragraf türü / dil ve anlatıma yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Oluşturduğu olay paragrafının dil ve anlatımı düzenleyebilme becerisi	Birden fazla betimleme ve olay paragrafı yazıp bunları birbiri ile bağlayabilme becerisi	Olay örgüsünün gerektirdiği durumlar için hayali/fantastik paragraflar kullanarak metin oluşturma becerisi.	Olay örgüsünün gerektirdiği durumlara yönelik tahlil paragraflarını kullanarak metin oluşturma becerisi
Tutarlılık ve bağdaşıklıkla ilişkin transfer edilmesi beklenen bilgi	Hikâye edici metin paragrafında paragraf içi tutarlılık bilgisi	Hikâye edici metin paragrafında paragraf içi tutarlılık bağdaşıklık bilgisi	Hikâye edici metinde paragraflar arası tutarlılık bilgisi ve paragraflar arası gönderim bilgisi	Hikâye edici metin bölümleri arasında olay akışı/olay geçişi bilgisi
Tutarlılık ve bağdaşıklıkla ilişkin transfer edilmesi beklenen beceriler	Tutarlı bir hikâye edici metin paragrafı oluşturabilme becerisi	Gönderim ve bağlantı öğeleri ile cümlelerin yüzey ve anlamsal yapıda bağlandığı hikâye edici metin paragrafı yazabilme becerisi	Hikâye edici metin paragrafları arasında tutarlılığı sağlama ve paragraflar arasında gönderim yapabilme becerisi	Hikâye edici metnin farklı bölümleri arasında geçiş cümleleri kurabilme becerisi

Hikâye edici metin unsurlarına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Hikâye edici metinde zaman kavramı bilgisi	Hikâye edici metinde olay örgüsü – kişiler arası ilişkiye yönelik kavramsal bilgi	Hikâye edici metinde olay örgüsü – kişiler arası ilişkiye yönelik kavramsal bilgi	Hikâye edici metinde anlatıcıya göre değişen dil ve anlatım farklılığı bilgisi
Hikâye edici metin unsurlarına yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi ve beceriler	Zaman unsurunu metne koyabilme becerisi	Olay örgüsüne kişileri yerleştirebilme becerisi	Olayın geçtiği mekânı betimleme becerisi	Belirlediği anlatıcıya yönelik metni oluşturma becerisi

Bir İşin İşlem Basamaklarını Yazmanın / Tarif Edici Metinlerin Öğretimine Yönelik Yazma Transferi Çerçevesi

İşlem basamaklarına göre yazma, kronolojik bir sıra takip eden işlemlerin art arda sıralanması ve bunların işlem kategorilerine göre gruplandırılmasını içermektedir. Söz gelimi bir yemek tarifinde baştan sona kronolojik bir işlemlerin sıralanmasının yanında; malzemelerin hazırlanması, yemeğin yapılması, servis edilmesi gibi gruplandırılacak iş kategorileri de vardır. Bu nedenle öğretim sürecinde zamansal sıralama, kategoriler altında toplama, önem/öncelik düzeyi ve kategori ölçütleri gibi alt başlıklara yer verilmelidir. Dolayısıyla Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nde uygulama ve üstü basamaklarda bilişsel yüke sahip olan işlem basamakları içeren yazı türlerinin öğretiminde şu şekilde bir transfer/aktarım çerçevesi hazırlanabilir:

Tablo 5*İşlem Basamaklı / Tarif Edici Metin Türünde Yazma Transferi Çerçevesi*

Sınıf Düzeyleri	5. Sınıftan →6. Sınıfa	6. Sınıftan→ 7. Sınıfa	7. Sınıftan →8. Sınıfa	8. Sınıftan → 9. Sınıfa
Transfer Kategorisi				
İşlem basamaklarına göre yazmaya yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Öncelik-sonralık bilgisi bulunan işlemleri kronolojik sıralama bilgisi	Öncelik-sonralık bulunmayan işlemleri kronolojik sıralama bilgisi	Gruplama bilgisi verilmiş ancak zaman sıralaması yapılmamış işlem basamaklarını grupların altında sıralama bilgisi	Sıralı olmayan işlemleri basamaklandırma ve gruplama bilgisi
İşlem basamaklarına göre yazmaya yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Var olan kronolojik sırayı tespit edip metin bağlamında kronolojik olarak yazabilme becerisi	Kronolojik sıralaması olmayan işlemleri sıralama ve bunu metin bağlamında kronolojik olarak yazabilme becerisi	Kronolojik sıralaması olmayan işlem basamaklarını verilen gruplama ölçütlerine göre gruplayarak metin bağlamında düzgün bir sıralama ile yazabilme becerisi	Hem kronolojik sıralaması hem de gruplama ölçütü olmayan işlem basamaklarını sıralama ve gruplama ölçütlerine göre düzenleyerek metin bağlamında yazabilme becerisi
İşlem basamaklarına göre yazmada metin organizasyonuna yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Maddeler hâlinde sıralanan işlem basamaklarını bir araya getirerek metne dönüştürebilme becerisi	Metin bağlamında zamansal sıralama yapma ve bu sıralamayı gösteren bağlantı öğelerini kullanabilme becerisi	Metin bağlamında öncelik ve önem ilişkilerini gruplama ve bu gruplamaları gösteren bağlantı öğelerini kullanabilme becerisi	Metin bağlamında zamansal sıralama, gruplama ve çıkarımda bulunmaya ilişkin bağlantı öğelerini bir arada kullanabilme becerisi

Formlar ve Resmî Yazı Metinlerinin Öğretimine Yönelik Yazma Transferi Çerçevesi

Formları ve resmî yazıları yönergelere uygun olarak doldurma; formun yapısına ilişkin metin bilgisi, yönergede istenen içerik bilgisi ve bu yöndeki içeriği doldurma becerisini bir arada içeren bir yapı gerçekleşmektedir. Form ve resmî yazı türlerine ilişkin öğrenciye sosyal bağlamdaki işlevi (hangi problem durumunda ne tür bir resmî evrak yazılacağı, doldurulan formun ne işe yaradığı... vb.), şekilsel düzenlemeler, dil, üslup ve hitap şekilleri gibi konular ele alınmalıdır. Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'nde uygulama basamağında yer alan bu etkinlikler için transfer çerçevesi şu şekilde hazırlanabilir:

Tablo 6

Form ve Resmî Yazı Türünde Yazma Transferi Çerçevesi

Sınıf Düzeyleri	5. Sınıftan → 6. Sınıfa	6. Sınıftan → 7. Sınıfa	7. Sınıftan → 8. Sınıfa	8. Sınıftan → 9. Sınıfa
Transfer Kategorisi				
Form ve resmî yazıları yönergelere uygun doldurmaya yönelik transfer edilmesi beklenen bilgi	Form ve resmî yazı çeşitlerine ilişkin tür bilgisi	Formlara ilişkin dil ve anlatım bilgisi	Form ve resmî yazı türlerinin işlev bilgisi	Form ve resmî evrak yazım bilgisi
Form ve resmî yazıları yönergelere uygun doldurmaya yönelik transfer edilmesi beklenen beceriler	Form ve resmî yazıları uygun kısımların ne şekilde doldurulabileceğini yönergeden takip etme becerisi	Formlarda ve resmî yazı yazımında doğru üslupta yazma becerisi	Form ve resmî yazıların teorik bilgisini günlük hayattaki problem durumuna aktarabilme becerisi	Herhangi bir yönerge olmaksızın bir formu doldurmak veya bir resmî evrakın (örn: dilekçe) şekil, hitap, içerik ve kalıp ifadelerini uygun bir şekilde oluşturmak

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, ortaokul düzeyinde öğretimi yapılan yazı türlerine yönelik yıllara göre ne şekilde bir öğrenim transferi yapılabileceğinin çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır. Öğretim programı belgesinin programın dört temel ögesinin her birini ayrıntılı açıklaması; öğrencilere, eğitimcilere ve içerik hazırlayıcılarına yol gösterici nitelikte olması gerekmektedir. Ancak 2019 Türkçe Öğretim Programı'nın kazanımlarına bakıldığında (MEB, 2019), bu amaca yönelik açıklamaların yapılmadığı görülmektedir. 2024 Türkçe Öğretim Programı'nın yazma becerisi boyutuna bakıldığında ise öğrenmenin transferi bakımından hem açıklamaların hem öğrenme çıktısı ifadelerinin daha iyi durumda oluşu ifade edilebilir. Bu programın yazma becerilerini uygulama esaslarında öğrenmenin transferine yönelik atıfların bulunmasının yanında, bazı öğrenme çıktılarının da yıllara göre hiyerarşik bir şekilde yapılandırıldığı görülmektedir. Buna karşın bilgi ve beceri düzeylerine veya bir sonraki yıla temel olarak belirlenecek içeriğe ilişkin ayrıntılı bir transfer içeriği ise bulunmamaktadır (MEB, 2024). Bu noktada Driscoll (2011), Driscoll ve Wells (2012) ve Moore'un (2017) da ifade ettiği gibi yazma öğretiminde bir sonraki sürece geçildikçe yeni okuyucu kitlelerinin beklentilerinin karşılanması, yeni yazma amaçlarını yerine getirmeyi sağlayacak bir aktarımın yapılması ve tüm bunların yeni iletişimsel bağlamlara göre uyarlanması gerekmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada oluşturulan öğrenim transferi çerçeveleri; sınıf düzeyi, öğretim programı ve öğretilecek metin türü alt başlığı fark etmeksizin iki program kapsamında hem bilgi hem de beceri boyutlarıyla uygulanabilir şekilde tasarlanmıştır.

Eğitimde, önceki bilgi ve becerilerin yeni öğrenmelere aktarımının adım adım takip edilmesi büyük önem arz etmektedir. Nitekim Tuncer ve Bahadır (2017), öğrenci başarısızlığına ilişkin çalışmasında bir önceki kademedeki başarı durumunun bir sonrakini etkileyen yapıda olduğunu ifade etmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada da öğrenim transferine ilişkin tablolar oluşturulurken her bir bilgi ve beceri alt boyutunun birbirini içerecek şekilde aktarılabilmesine ve hiyerarşik bir yapıda olmasına dikkat edilmiştir. Buna karşın şiir metinlerinin öğretiminde şiir türleri, hikâye edici ve bilgilendirici metinlerin öğretiminde ise paragraf türleri hiyerarşik bir yapıyı içermemektedir. Örneğin lirik şiir ve pastoral şiir arasında bir hiyerarşi bulunmamaktadır. Ancak olay örgüsüne yönelik tek bir olay içeren paragraf, tek bir olay içeren metin, birden fazla olay içeren metin ve bir olayın bıraktığı psikolojik etkiyi anlatan öyküleyici metin gibi sıralamada ise bir

hierarchy oluşturulabilmektedir. Birbiri arasında hiyerarşik düzen içeren bu bilgi ve beceri boyutları, bir sonraki yılda ilgili konunun öğretiminde temele alınırken aralarında hiyerarşik bağlantı bulunmayanlar, birbirleriyle benzerlik ve farklılık ilişkisi üzerinden anlatılabilir. Burada ilkine içerik transferi, ikincisine ise yakın transfer tanımlaması yapmak ve sınıf içi uygulamaları buna göre düzenlemek uygun olacaktır.

Yazma aktarımına ilişkin hazırlanan bu çalışmanın yapısına bakıldığında metin türü bilgisinden yola çıkıldığı görülebilir. Moore (2017) yazmanın aktarımında retorik temelli kavramların önemini açıklarken metin türü kavramını ön plana çıkarmaktadır. Bergmann ve Zepernick (2007) ise öğrencilerin yazmayı, akademik veya profesyonel olmaktan ziyade kişisel ve ifade edici olarak gördüklerini belirterek yazma aktarımında tür bilgisinin eksikliğine atıf yapmaktadır. Dolayısıyla yazmanın aktarımında türe yönelik bir içerik yapısının takip edilmesinin birçok avantaj sağlayacağını söylemek mümkündür. Bu çalışmada da yazma aktarımına ilişkin tabloların oluşturulmasında tür temelli bir tasnifin tercih edilmesi iki neden çerçevesinden açıklanabilir. Bunlardan ilki; süreç temelli yazma eğitiminde parça parça öğelerin öğretilmesine odaklanıldığında, bu öğelerin metnin geneli ile ilişkisinin kurulmasında sorunlar yaşanmasıdır. Örneğin sadece fikrî yapı ya da paragraf türü gibi ayrıntı bir konu üzerinde durulduğunda, öğrencilerin bu parçalara ilişkin etkinliklerde başarılı ve yaratıcı olmalarına rağmen bunları metin düzleminde bir araya getirmelerinde sorunlar gözlemlenebilmektedir (Özdemir, 2019). Bu nedenle yazma becerisinin transferinde metinsel bilgi ve becerileri içerecek şekilde bütüncül bir yapı tercih edilmiştir. İkinci neden ise tür temelli ayırımın işlevselliğidir. Temel yazı türleri bazında bir ayırım yapılması sayesinde bu çerçeveler, temel türlere bağlı tüm alt türlerde kullanılabilir. Söz gelimi bu çalışmada önerilen bilgilendirici metin türünde yazma transferi çerçevesi; makale, sohbet, deneme ya da rapor türleri öğretiminin her biri için kullanılabilir bir yapıdadır. Bunun yanında Türkçe dersi öğretim programlarının değişmesi durumunda dahi metin türlerine yönelik özellikler değişmeyeceği için bu çerçeveler değişen programların hedef, kazanım ya da öğrenme çıktıları ile ilişkilendirilerek öğretim sürecine uyarlanabilecektir. Nitekim tür özelliklerinin yazma eğitimindeki bu işlevselliğini, yazma merkezi öğretmenlerinin yazma transferi ile ilişkili derslerini analiz eden Hill'in (2016) çalışmasında da görmek mümkündür. Bu çalışmada, yazma merkezi eğitimcilerinin öğrencilerin önceki öğrenmelerine yönelik en çok atıf yaptıkları alanlardan ilki

temel yazma kavramlarıyken ikinci sırada metin türüne yönelik bilgi ve içerikler yer almaktadır.

Öğrenmenin aktarımını eğitim sürecinde bir çerçeve olarak çizen öğretmen, öğreteceği konu başlığını önceki yıllarda verilen hangi konuyu temele alarak anlatacağını, aynı şekilde bir sonraki yıla hangi ipuçlarını bırakacağını belirleyebilir. Bu durum, programlardaki hedeflerin mantıksal tutarlılık içinde ve birbirini destekler nitelikte olması ilkesi ile örtüşmektedir (Sönmez, 2015). Programların yapısı açısından bakıldığında ise Direkci ve Yavuz (2018) yazma becerisindeki kazanım tekrarlarının sarmal tasarım ile uyum gösterebileceğini ancak bunların aynı hâliyle tekrar edilmesinin uygun olmadığını ifade etmektedir. Bu durumda bir sonraki kazanım içeriği ile ilişkilendirmeyi (hiyerarşik, benzerlik, farklılık, vb.) sağlayacak nitelikte öğretim transferi çerçevelerinin çizilmesi hem öğretimin başarısı hem de sarmal programlama tasarımının uygulanması için fayda sağlayabilir. Ayrıca bu sayede, sarmal programlama tasarımı ile oluşturulan Türkçe öğretim programlarının hedef boyutu, içerik ve eğitim durumları boyutlarına başarılı bir şekilde yansıtılmış olacaktır. Öğrenme transferinin programlar ile ilişkisinin bir diğer boyutu ise tematik yaklaşım ile ilişkilendirilmesidir. Millî Eğitim Bakanlığının hazırladığı programlarda ve ders kitaplarında tematik bir yaklaşım benimsenmektedir. Tematik yaklaşımın bir alt boyutunun da diğer disiplinler ile ilişkilendirmeleri kapsadığı düşünüldüğünde (Arhan ve Gültekin, 2013) konuların diğer dersler ile ilişkilendirilmesi de bütüncül bir öğrenme açısından önem arz etmektedir. Dolayısıyla farklı derslerden edinilen bilgilerin uzak transferinin sağlanması da (örneğin bu makale özelinde ele alınan yazma becerilerinin farklı derslere aktarılması gibi) yine programların hedef boyutunda belirtilen tematik yaklaşımın içerik ve eğitim durumları boyutlarına yansıtılması olarak kabul edilebilir.

Öğretimde bilgi ve beceri transferine ilişkin öneriler şu şekilde sıralanabilir:

- Bu çalışma, yazma becerisi ile sınırlandırılmıştır ancak diğer dil becerilerinde de bu kavramın öğretim sürecine uyarlanması sağlanabilir. Böylece her beceri alanı için sarmal programlama tasarımına uygun, dört yıllık eğitim kademesini kapsayacak transfer çerçeveleri tasarlanabilir.
- Araştırma, yazma becerisinin öğretimine yönelik içerik transferi ve yakın transferleri içermektedir. Ancak diğer dil becerilerine ait benzer içeriklerden

yakın transfer örnekleri belirlenebilir. Örneğin okuma becerisinde edinilen tür farkındalığı, ana fikir veya yardımcı fikir belirleme gibi beceriler, yazma eğitimi alanına yakın transfer olarak aktarılabilir.

- Tematik yaklaşım çerçevesinde farklı derslerden aktarılabilecek uzak transferler de kapsamlı çalışmalarla ele alınabilir. Böylece bir derste edinilen bilgi ve becerinin farklı bir derse aktarımı, öğretimi kolaylaştıran ve kalıcılığı sağlayan bir unsur olarak belirlenebilir. Buna örnek olarak yazma eğitiminde uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanmayı öğrenen bir öğrencinin herhangi bir yönerge olmaksızın bu beceriyi, tarih dersinde tarihi bir olayın sonuçları, önem derecesi veya kronolojisi açılarından sıralamak için kullanması verilebilir.
- Yazı türlerinin öğretiminde yazma süreçlerinin olduğu kadar türe yönelik bilgi ve farkındalık da önem arz etmektedir. Dolayısıyla hem Türkçede tür farkındalığına hem de tür farkındalığı ile öğrenim transferi kavramlarını bir araya getirmeye yönelik farklı çalışmalar yapılabilir.

Teşekkür: TÜBİTAK’a ve IUP Writing Center’daki projedeki danışmanım Prof. Dr. Dana Lynn DRISCOLL’a teşekkürlerimi sunarım.

Etik Beyanı: Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler”e dayalı hiçbir işlem yapmadığımı beyan ederim. Aynı zamanda, tüm etik ihlallerde tüm sorumluluğun makale yazarına ait olduğunu beyan ederim.

Finansman: TÜBİTAK – Proje Numarası 1059B192100458

Telif Hakları: Millî Eğitim dergisinde yayımlanan çalışmaların Creative Commons Atıf-Ticari Olmayan 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Veri Kullanılabilirliği Beyanı: Bu çalışma sırasında oluşturulan veya analiz edilen veriler, talep üzerine yazarlardan temin edilebilir.

Yazma Yardımı için Yapay Zekâ Kullanımı: Yazar, yazma yardımı için yapay zekânın kullanılmadığını beyan eder.

Extended Summary

This study aims to explain the concept of transfer of learning and to concretize the teaching of basic text types taught in Turkish lessons by exemplifying them within the scope of the concept of transfer.

Introduction

Many studies in the literature on writing education indicate that students in Turkey face difficulties with writing skills at all levels, from primary school to higher education. Moreover, at the higher education level, which is the last stage of the education process, Turkish Language I - II (First Year Composition) lessons and the re-taking of unsuccessful subjects related to writing in secondary education with these courses show that the students' writing skills cannot be transferred to higher levels. Therefore, this situation raises the question 'Why can't these students learn to write?' and it can be answered within the framework of three different possibilities.

First, students may not be able to gain writing knowledge and skills at previous educational levels due to the quality of educational services. In the second possibility, although there is no problem with educational services, students may not learn because they do not give enough importance to writing individually, or even if they learn, they may forget it in a short time and cannot transfer it to new situations because of the same reason. The third possibility is that students learn but cannot transform them into meaningful and deep learning and then they cannot transfer them to the next lesson, year, or education level due to this shallowness in the learning process.

When all the three problematic possibilities are taken into consideration, curricula should not only be a document outlining the list of the objectives, but also a roadmap that details every stage, from the planning of the education to the assessment and evaluation of learnings. Therefore, the curriculum should detail the content in terms of objectives, standards and explanations in a way that minimizes such possibilities. Thus, it should be determined which knowledge and skills to be learnt during a year will build on the knowledge and skills acquired in previous years. For this reason, education and training activities should be designed in such a way that they can be transferred to each other in a more organized way.

Methodology

In this study, the basic qualitative research design was used as the research design and document analysis as the data collection technique. Five transfer frameworks were prepared for the three main text types and two sub-types in the Secondary School Turkish Curricula. Among these frameworks, four dimensions were defined for teaching poetry writing, five for informative and narrative text writing, three for texts with procedural steps/instructions, and two for forms and official writings in this study. Moreover, these dimensions were divided into knowledge and skill sub-dimensions and their contents to be transferred to the next year were determined at four grade levels.

Findings

In the findings section, five different transfer frameworks including knowledge and skill sub-dimensions in terms of main text genres in the 4-year-long secondary school Turkish curricula were given. In these transfer frameworks, those knowledge and skill dimensions that have a hierarchical order among each other are taken as a basis for teaching the related subject in the following year. In contrast, those that do not have a hierarchical link between them can be explained through the relationship of similarities or differences. Thus, it would be appropriate to define the first one as content transfer and the second one as near transfer. One of these writing transfer tables can be shown as an example in this extended abstract section as:

Table 1*Framework for Writing Transfer of Poetry Genre*

Grade Levels	From Grade5 →Grade 6	From Grade 6 → Grade 7	From Grade 7 →Grade 8	From Grade 8 →Grade 9
Transfer Category				
Knowledge expected to be transferred for the sense of poetry	Knowledge of words or phrases expressing emotion at sentence level	Knowledge of sentences, phrases or vocabulary expressing emotion at the quatrain level	Knowledge of main emotion at poetry level	Knowledge of composing a poem around a main emotion
Skills expected to be transferred for the emotion of the poem	Ability to write two lines of harmonious writing containing an emotion	Ability to write a stanza containing an emotion	The ability to form more than one quatrain and connect them together from the main emotional structure	Ability to write a poem consisting of at least three stanzas containing an emotion
Knowledge expected to be transferred for text organization	Knowledge of rhyme and monophonic affinity	Knowledge of syllabic meter and duophonic affinity	Knowledge of rhyme scheme and rich affinity (contains more than two affinities)	Knowledge of poetry organization, punned rhyme, bronze rhyme (more than three affinities) and free verse
Skills expected to be transferred for text organization	Ability to write two verses in rhyme with monophonic affinity	Ability to write harmonious quatrains in syllable meter (9, 11, 14...etc.) with duophonic affinity	Ability to write in accordance with the rhyme scheme aaaa, aaba, abab ...etc. with more than two affinities	Ability to write verses with punned rhyme, and free verse poems Ability to write poem with use rhyme, syllabic meter and quatrain structure together.

Knowledge expected to be transferred for the subject and genre	Pastoral poetry genre knowledge	Epic poetry genre knowledge	Lyrical poetry genre knowledge	Didactic poetry genre knowledge
Skills expected to be transferred for the subject and genre	Ability to write two lines of harmonious writing in pastoral genre	Ability to write quatrains in epic genre	Ability to write lyric poetry	Ability to write didactic poetry
Knowledge expected to be transferred for the elements of poetry	Knowledge of emotion and word choice in poetry	Knowledge of the use of word art in poetry	Knowledge of abstract elements and symbol usage in poetry	Knowledge of the use of humorous elements in poetry
Skills expected to be transferred for the elements of poetry	Ability to make word choice appropriate to the emotion in the poem	Ability to use simple verbal art in poetry (such as exaggeration, personification)	Ability to use abstract content and symbols at a basic level in poetry	Ability to use humorous elements in poetry

Discussions, Conclusions and Suggestions

There are two main reasons why this study on writing transfer is based on genre knowledge. First, when process-based writing education focuses on teaching fragmentary elements, problems may arise in establishing the relationship between these elements and the overall text. The second reason is the functionality of genre-based distinction. By making a distinction on the basis of main writing genres, these frameworks can be used in all sub-genres under these main genres. Thus, it can be determined what would be taught according to the grade levels by going through which stages before the education process starts. In addition, even if the Turkish teaching curricula change, these frameworks can be adapted to the teaching process by associating them with the objectives and standards of the new ones, since the characteristics of the genre will not change.

By drawing the transfer framework for many sub-headings such as knowledge, skills, organization, and textuality criteria for the objectives; the spiral curriculum design specified in the planning stage of the current Turkish teaching curricula reflected in the content and methods dimension. Another dimension of the relationship between the transfer of learning and the curricula is the association with the thematic approach. A thematic approach is adopted in the curricula and textbooks prepared by the Ministry of National Education. One of the sub-dimensions of the thematic approach includes associations with a range of subjects together in a course and connects them into an inter-disciplinary processes. Therefore, ensuring the transfer of knowledge acquired from different courses can be expressed as reflecting the thematic approach specified in the objective dimension of the curriculums to the content and methods and implementing stages.

As a result, based on the fact that the genres in the curriculum should have a guiding content for all four basic elements of the curriculum, the adaptation of the transfer concepts for all language skills and grammar is presented as a recommendation.

Kaynakça

- Arhan, S., ve Gültekin, İ. (2013). Türkçe dersi ilköğretim programlarında benimsenen tematik yaklaşımın metin seçimine etkileri yönünden değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 43(199), 5-31. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/442009>
- Aydın, E. (2022). Türkçe öğretmenlerinin yazma eğitimi uygulamalarında karşılaştıkları sorunlar ve çözüm önerileri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 12-26. <https://doi.org/10.33437/ksusbd.947657>
- Bağcı, H. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının yazılı anlatım yeterlilik düzeyleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 45-68.
- Bahşi, N., ve Sis, N. (2021). Yazarlık ve yazma becerileri dersine yönelik tutum ölçeği geliştirilmesi: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Journal of History School (JOHS)*, 52, 2009-2027. <http://dx.doi.org/10.29228/joh.49118>
- Beaufort, A. (2007). *College writing and beyond: A new framework for university writing instruction*. University Press of Colorado.
- Bergmann, L. S., and Zepernick, J. S. (2007). Disciplinary and transfer: Students' perceptions of learning to write. *Purdue Writing Lab/Purdue OWL Publications. Paper 6*. <http://docs.lib.purdue.edu/writinglabpubs/6>
- Braine, G. (1996). ESL students in first-year writing courses: ESL versus mainstream classes. *Journal of Second Language Writing*, 5(2), 91-107. [https://doi.org/10.1016/S1060-3743\(96\)90020-X](https://doi.org/10.1016/S1060-3743(96)90020-X)
- Calais, G. J. (2006). Haskell's taxonomies of transfer of learning: Implications for classroom instruction. *National Forum of Applied Educational Research Journal*. 20(3), 1-8. <http://www.nationalforum.com/Electronic%20Journal%20Volumes/Calais,%20Gerald%20J%20Haskell's%20taxonomies%20of%20transfer%20of%20learning%20NFAERJ%20V19%20N3%202006.pdf>
- Çamurcu, D. (2011). Yükseköğrenimine yeni başlayan Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin yazma becerilerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 29, 503-518. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/257780>

- Çölgeçen Kaya, R., ve Doğan Kahtalı, B. (2021). Sekizinci sınıf öğrencilerinin cümle düzeyinde yaşadıkları yazma becerisi sorunları. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 1218-1246. <https://doi.org/10.29299/kefad.885918>
- Direkci, B., ve Yavuz, M. (2018). 1-8. Sınıflar Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarının sarmal programlama yaklaşımı açısından incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(27), 583-599. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14505>
- Doğan, Y. (2003). Türkçe öğretmenliği birinci sınıf öğrencilerinin okuma ve yazma becerileri. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13(13), 1-21. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/156767>
- Driscoll, D. L. (2011). Connected, disconnected, or uncertain: Student attitudes about future writing contexts and perceptions of transfer from first year writing to the disciplines. *Across the Disciplines*, 8(2), 1-36. <https://wac.colostate.edu/docs/atd/articles/driscoll2011.pdf>
- Driscoll, D. L., and Jin, D. (2018). The box under the bed: How learner epistemologies shape writing transfer. *Across the Disciplines*, 15(4), 1-20. <https://wac.colostate.edu/docs/atd/articles/driscoll-jin2018.pdf>
- Driscoll, D. L., and Wells, J. (2012). Beyond knowledge and skills: Writing transfer and the role of student dispositions. *Composition Forum*, 26, 1-15. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ985815.pdf>
- Geçici, F. (2020). Yedinci sınıf öğrencilerinin sentez metin yazma sürecindeki sorunları: Öğrenci metinlerinin ve okuma süreçlerinin analizi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(4), 1291-1310. <https://doi.org/10.16916/aded.785767>
- Haskell, R. E. (2000). *Transfer of learning: Cognition and instruction*. Elsevier.
- Hill, H. N. (2016). Tutoring for transfer: The benefits of teaching writing center tutors about transfer theory. *The Writing Center Journal*, 35(3) 77-102. <https://doi.org/10.7771/2832-9414.1842>
- Hotaman, D. (2010). Demokratik eğitim: Demokratik bir eğitim programı. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(1), 29-42. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/304127>

- İşeri, K., ve Ünal E. (2012). Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygı durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67 – 76. <https://doi.org/10.17860/efd.70585>
- Kuşdemir, Y., Kurban, H., ve Bulut, P. (2018). Yazma güçlüğü yaşayan bir öğrenci ile ilgili eylem araştırması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(2), 1190-1209. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/503697>
- MEB. (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- MEB. (2024). *Ortaokul türkçe dersi öğretim programı (5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. Millî Eğitim Bakanlığı.
- Merriam, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (Çev. Ed. Selahattin Turan). Nobel yayınları.
- Moore, J. L. (2017). Five essential principles about writing transfer. In Randall Bass & Jessie L. Moore (Eds.) *Understanding writing transfer: Implications for transformative student learning in higher education* (pp. 1-12). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003448518>
- Özdemir, N. H., ve Erdem, İ. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 4(2), 102-129. <https://doi.org/10.12780/UUSB103>
- Özdemir, O. (2019). Yazma eğitiminde süreç, tür ve süreç-tür temelli yaklaşımların kullanımları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 545-573. <https://doi.org/10.17152/gefad.442223>
- Reiff, M. J., and Bawarshi, A. (2011). Tracing discursive resources: How students use prior genre knowledge to negotiate new writing contexts in first-year composition. *Written Communication*, 28(3), 312-337. <https://doi.org/10.1177/0741088311410183>
- Robertson, L., Taczak, K., and Yancey, K. B. (2012). Notes toward a theory of prior knowledge and its role in college composers' transfer of knowledge and practice. *Composition Forum*, 26, 1 – 21. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ985812.pdf>

- Sağırılı, M. (2022). Yazmaya hazırlık, yazma ve yazı biçimine ilişkin birinci sınıf yazma temel dil becerisi kazanımlarının Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yer alan açıklama ve örnekler ile yeterliliği yönünden değerlendirmesi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (31), 369-389. <https://doi.org/10.54600/igdirsosbilder.1131564>
- Sönmez, V. (2015). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı* (18. baskı). Anı Yayıncılık.
- Stahl, N. A., and King, J. R. (2020). Expanding approaches for research: Understanding and using trustworthiness in qualitative research. *Journal of Developmental Education*, 44(1), 26-28. <http://www.jstor.org/stable/45381095>
- Tiryaki, E. N., ve Kan, M. O. (2015). Türkçe öğretmeni adaylarının metin oluşturabilme becerileri. *Zeitschrift für die Welt der Türken*, 7(2), 183-192. <https://dieweltdertuerken.org/admin/files/issues/681-3013-1-PB.pdf>
- Topçuoğlu, F. (2010). Öğretmen adaylarının noktalama işaretlerini kullanabilirlik düzeyleri. Ed. İlyas Yazar III. *Dünya Dili Türkçe Symposium Proceedings* içinde (ss. 871 – 876). Kanyılmaz Matbaası.
- Topuzkanamış, E. (2009). Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin imla başarıları. *Turkish Studies Journal*, 4(3), 2171 – 2189. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.775>
- Topuzkanamış, E., ve Çelik G. (2014). Uzman Türkçe öğretmeni yetiştirme: Dil becerisi sorunlarını çözmeye hazır mıyız? *International Journal of Language Academy*. 2(4), 112-126. <http://dx.doi.org/10.18033/ijla.141>
- Tuncer, M., ve Bahadır, F. (2017). Ortaokul öğrenci görüşlerine göre başarısızlığın nedenleri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 1(1), 1-11. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/391282>
- Uçgun, D. (Mayıs, 2009). Yazılı anlatımları açısından Türkçe öğretmeni adaylarının bilgi ve beceri düzeylerine yönelik bir değerlendirme. *I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi*, Çanakkale, Türkiye.

- Wardle, E. (2013). Intractable writing program problems, “Kairos”, and writing about writing: A profile of the University of Central Florida’s first-year composition program. *Composition Forum*, 27, 1-16. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1003972.pdf>
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayınları.